

Strategia rozwoju szkół doktorskich na lata 2026–2029

Obszary strategiczne:

Obszar strategiczny I: Badania naukowe

BN.1. Zacieśnienie współpracy szkół doktorskich z instytutami w zakresie kształcenia i rozwoju naukowego/artystycznego doktorantów i doktorantek

Zadaniem szkół doktorskich jest kształcenie doktorantów i doktorantek. Badania naukowe i działalność artystyczna prowadzone są przez nich/nie w ramach instytutów, do których są przypisani/przypisane. Doktoranci i doktorantki mogą wspierać zespoły badawcze, ich publikacje i projekty artystyczne podlegają ewaluacji w ramach dyscyplin naukowych i artystycznych, stanowią też potencjalną młodą kadrę naukową UŚ. Dla szkół doktorskich ważnym strategicznie celem jest usprawnienie współpracy z instytutami w zakresie wspierania badań naukowych i działalności artystycznej doktorantek i doktorantów.

Szkoły doktorskie odpowiedzialne są za rekrutację, program kształcenia, który powinien stanowić teoretyczne i praktyczne zaplecze dla pracy naukowej lub artystycznej, przydzielają fundusze na badania lub projekty artystyczne, na konferencje i kwerendy naukowe, a także wspierają tzw. działania projakościowe, przyznając dodatki do stypendiów doktoranckich. W tym zakresie konieczne jest zacieśnienie współpracy z instytutami.

Zadania szczegółowe:

1. Operacjonalizacja współpracy szkół doktorskich z instytutami, pozwalająca osiągnąć cel strategiczny.
2. Usprawnienie komunikacji między szkołami doktorskimi a instytutami poprzez powołanie w instytutach pełnomocników/pełnomocniczek ds. współpracy ze szkołami lub regularne spotkania kadry zarządzającej szkołami z dyrekcjami instytutów.

BN.2. Wspieranie finansowania badań naukowych oraz rozwoju naukowego i artystycznego doktorantów i doktorantek

Kilka razy w roku szkoły doktorskie organizują wśród doktorantów i doktorantek konkursy na środki niezbędne do finansowania badań naukowych i działalności artystycznej. Szkoły aktywnie pozyskują fundusze: z programów ministerialnych i ubiegając się o granty europejskie.

Zadania szczegółowe:

1. Aplikowanie szkół doktorskich o środki zewnętrzne (granty, środki instytucji zewnętrznych, otoczenia społeczno-gospodarczego, stypendia).
2. Zwiększenie efektywności pozyskiwania środków zewnętrznych przez doktorantów i doktorantki (ulepszanie programu kształcenia w zakresie pozyskiwania grantów; kampanie informacyjne o sposobach finansowania badań).

Obszar strategiczny II: Osoby studiujące i kształcenie

OSK.1. Indywidualizacja kształcenia doktorantów i doktorantek

Program kształcenia w szkołach doktorskich w UŚ w znacznej mierze dostosowany jest do indywidualnych potrzeb doktorantów i doktorantek, szkoły powinny jednak zadbać o jeszcze dalej idącą indywidualizację, szczególnie w powiązaniu z badaniami naukowymi lub działalnością artystyczną doktorantów i doktorantek. Będziemy więc doskonalić program w zakresie przedmiotów specjalistycznych i fakultatywnych, tak żeby maksymalnie spełniał on oczekiwania osób doktoryzujących się w UŚ.

Ważnym zadaniem na najbliższe lata jest także dostosowanie programu kształcenia do potrzeb osób planujących zatrudnienie w uczelniach czy jednostkach B+R. Ten rodzaj kariery zawodowej wymaga uzyskania dodatkowych – poza czysto merytorycznymi – kompetencji. Szkoły planują zatem wzbogacić program o fakultatywne zajęcia pozwalające uzyskać tego rodzaju kompetencje.

Zadania szczegółowe:

1. Doskonalenie projektu powiązania treści w programie kształcenia z badaniami doktorantów/doktorantek (w szczególności dopracowywanie systemu zajęć specjalistycznych i fakultatywnych, zwiększenie przepływu informacji dotyczących tematyki badań doktorantów i doktorantek pomiędzy szkołami doktorskimi a pracownikami prowadzącymi w nich zajęcia).
2. Uzupełnienie programu kształcenia o zajęcia doskonalące kompetencje niezbędne w pracy na uczelni i w innych jednostkach typu B+R: kompetencje dydaktyczne, kompetencje w pozyskiwaniu środków na badania naukowe i zarządzaniu projektami naukowymi, kompetencje miękkie itd.

OSK.2. Doskonalenie ewaluacji kształcenia w szkołach doktorskich

Budowanie spójnego, transparentnego i skutecznego systemu ewaluacji kształcenia doktorantów i doktorantek, który wspiera podnoszenie jakości kształcenia oraz zgodność z przepisami prawa i standardami krajowymi i międzynarodowymi. Ewaluacja ma stać się narzędziem rozwoju, a nie tylko kontroli.

Zadania szczegółowe:

1. Opracowanie i wdrożenie systemu ewaluacji kształcenia doktorantów i doktorantek zgodnego z wyżej opisanymi założeniami.

2. Dopracowanie systemu ankietowania związanego z jakością kształcenia w szkołach doktorskich.
3. Raportowanie zbiorcze ewaluacji – dla społeczności szkół doktorskich.
4. Uzyskanie pozytywnej oceny w ewaluacji jakości kształcenia w szkołach doktorskich przeprowadzanej przez Komisję Ewaluacji Nauki.

Obszar strategiczny III: Kadra

KA.1. Zapewnienie wsparcia administracyjnego doktorantów i doktorantek w biurach szkół doktorskich umożliwiającego realizację wszystkich zadań strategicznych

Mając świadomość, że rozwój naukowy doktorantów i doktorantek wymaga szerokiego wsparcia organizacyjnego, szkoły doktorskie podejmują starania o dobór właściwej kadry pomocniczej/administracyjnej. Zadania w tym zakresie polegają na zapewnieniu racjonalnej liczby osób zatrudnionych w administracji szkół oraz na zatrudnianiu osób o najwyższych kompetencjach, niezbędnych do wykonywania złożonych zadań administracyjnych i stałym doskonaleniu kompetencji osób już w szkołach zatrudnionych. Szkoły doktorskie dbają o warunki pracy osób zatrudnionych, w tym warunki lokalowe.

Zadania szczegółowe:

1. Ewaluacja zadań realizowanych przez kadrę administracyjną szkół doktorskich w celu zwiększenia efektywności jej działania.
2. Zapewnienie szkołom doktorskim stałego wsparcia administracyjnego pozwalającego na kompleksową obsługę doktorantów i doktorantek niepolskojęzycznych.
3. Zapewnienie w biurach szkół doktorskich zatrudnienia co najmniej na obecnym poziomie.

Obszar strategiczny IV: Wpływ społeczny

WS.1. Zwiększenie współpracy w ramach sieci naukowych i środowiskowych, w których funkcjonuje UŚ, oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

W tym zadaniu zasadnicze znaczenie ma prowadzenie bieżąco aktualizowanych oraz czytelnych kampanii informacyjnych (na przykład za pomocą stron internetowych szkół doktorskich, także w języku angielskim, czy odpowiedniego newslettera). Szkoły zamierzają również zaprojektować ścieżkę kształcenia dla osób, które planują uzyskać w naszej uczelni (lub poza nią) doktorat w trybie eksternistycznym. Byłyby to odpłatne zajęcia zapewniające przede wszystkim przygotowanie metodologiczne, a więc zajęcia prowadzone w trybie seminaryjnym.

Zadania szczegółowe:

1. Koordynowanie, monitorowanie i motywowanie doktorantów i doktorantek do uczestniczenia w programach strategicznych UŚ (Program Naukowy dla Śląska, Nowa Koncepcja Studiów, Zielona Strefa Nauki, Inicjatywa Eksperyment, Sieciowe Centrum Nauki; sojusz z otoczeniem gospodarczym, zaawansowana współpraca ze szkołami średnimi).
2. Zwiększenie widzialności efektów badań naukowych doktorantów i doktorantek oraz ich aktywności nastawionej na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w regionie i w kraju (najważniejsze badania, publikacje i granty umieszczane na poświęconych im podstronach szkół doktorskich).
3. Przygotowanie oferty edukacyjnej dla osób realizujących doktoraty w trybie eksternistycznym.

Obszar strategiczny V: Współpraca z otoczeniem międzynarodowym

WOM.1. Osiągnięcie wyższego poziomu umiędzynarodowienia szkół doktorskich

Pracownicy i pracowniczki szkół doktorskich mają świadomość, że współpraca naukowa przyspiesza rozwój nauki i zwiększa jej efektywność. Z tego względu szkoły muszą przedsięwziąć środki umożliwiające doktorantom i doktorantom efektywniejszą niż dotąd wymianę wiedzy i doświadczeń między nimi a naukowcami i naukowczyniami z różnych zagranicznych jednostek badawczych, a także skuteczniejsze pozyskiwanie zagranicznych kandydatów i kandydatek. Zadaniu temu sprzyjać mają nastawione na zagranicę strategie marketingowe, partnerskie i działające z obopólną korzyścią umowy z zagranicznymi uniwersytetami, reguły wyboru zagranicznych promotorów i promoterek oraz tutorów i tutorek, wybrane przedmioty kształcenia, polityka szkół doktorskich w zakresie finansowania udziału w konferencjach czy też premiowanie współpracy naukowej w konkursach organizowanych dla doktorantów i doktorantek.

Zadania szczegółowe:

1. Promocja szkół doktorskich UŚ za granicą.
2. Zwiększenie liczby aktywnych umów międzynarodowych (indywidualnych i pomiędzy poszczególnymi uniwersytetami) dotyczących wspólnego kształcenia doktorantów i doktorantek.
3. Intensyfikacja współpracy w ramach T4EU.
4. Poszerzenie oferty zajęć w języku angielskim.
5. Promowanie włączania kadry z zagranicy w statutową i bieżącą działalność szkół doktorskich (na przykład współpromotorstwo, wymiana akademicka, prowadzenie zajęć, tutoring).